

Załącznik do:

UCHWAŁY Nr XXXVIII/255/09

RADY GMINY SZYDŁOWO

z dnia 30 grudnia 2009 r.

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH W GMINIE SZYDŁOWO
2009 - 2017

SZYDŁOWO 2009

2009

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE SZYDŁOWO 2009 – 2017

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W SZYDŁOWIE
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE

SPIS TREŚCI

WSTĘP

I. CHARAKTERYSTYKA GMINY SZYDŁOWO

1.1. Położenie i zaludnienie Gminy	5
1.2. Środowisko przyrodnicze	9
1.3. Rys historyczny	9
1.4. Infrastruktura Gminy Szydłowo	11

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE SZYDŁOWO

2.1. Sytuacja rodzin na przestrzeni lat 2004 – 2008	13
2.2. Ubóstwo	21
2.3. Bezrobocie	22
2.4. Bezdomność	28
2.5. Alkoholizm, narkomania	30
2.6. Przemoc w rodzinie	31
2.7. Niepełnosprawność i długotrwała choroba	33
2.8. Sieroctwo/euro sieroctwo	35
2.9. Wyniki badań ankietowych	35
3.0. Pytania i rezultaty	37

III. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

3.1. Misja	41
3.2. Analiza Swot	41
3.3. Cele strategiczne	43
3.4. Wnioski i uwagi końcowe	51

WPROWADZENIE

Koncepcja pomocy społecznej powinna się opierać na długofalowym planowaniu, a wcześniej ocenie środowiska i występujących problemów społecznych.

W wyniku przemian zachodzących w kraju, wzrostowi gospodarki, obserwowanym procesom modernizacji, pojawiła się nierównowaga w zaspakajaniu podstawowych potrzeb różnicując mieszkańców według uzyskanych dochodów. Procesowi temu towarzyszy wiele niekorzystnych zjawisk, bezrobocie, ubóstwo, niezaradność życiowa lub wzrost patologii społecznej, która przyczynia się do powstania niekorzystnych okoliczności jak: przemoc w rodzinie, alkoholizm itp. W głównej mierze dotyczy to osób, rodzin słabiej przygotowanych do transformacji społeczno - gospodarczej.

Pierwszym krokiem do zapobiegania lub niwelowania niekorzystnych zjawisk społecznych będzie opracowanie dokumentów strategicznych, które wytyczą główne cele oraz konieczne działania na rzecz poprawy sytuacji, przemiany świadomości społecznej. Na szczeblu gminnym dokumentem takim jest Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wynikająca z przepisów art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz.U. z 2008 r. Nr 117, poz. 728 z późn.zm.).

Przepis ten nakłada obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywanie problemów alkoholowych lub innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Opracowując i realizując ten dokument, należy uwzględnić warunki ekonomiczne, edukacyjne, zdrowotne, mieszkaniowe, kulturowe, położenie geograficzne, zasoby naturalne regionu i inne, aby określić podstawowe wartości i cele, którymi jako społeczność lokalna będziemy się kierować.

Na pewno wartością priorytetową, którą będziemy się posługiwać, jest tworzenie warunków do harmonijnego rozwoju człowieka, jego aktywnego udziału w kształtowaniu własnego życia, prawo do dokonywania wyborów i ponoszenia konsekwencji, partnerstwo i podmiotowość oraz wspieranie w trudnych sytuacjach.

Pomoc społeczna na poziomie lokalnym jest zobligowana do realizacji zadań na rzecz rodziny i jednostki poprzez wypracowanie ustawowych i niekonwencjonalnych form pomocy, wymagających systemowego, profesjonalnego diagnozowania problemów społecznych.

Główne założenia, cele i kierunki strategii pozwalają na dotarcie do najbardziej „trudnych” grup społecznych, często marginalizowanych i zagrożonych lub wykluczonych ze społeczeństwa.

Dlatego kolejnym celem strategii jest pokazanie źródła pozyskiwania środków z Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w celu redukcji zagrożeń wykluczenia społecznego.

I. CHARAKTERYSTYKA GMINY SZYDŁOWO

1.1. POŁOŻENIE I ZALUDNIENIE GMINY

Gmina Szydłowo położona jest w zachodniej części powiatu pilskiego, na północy województwa wielkopolskiego. Powierzchnia gminy zajmuje obszar 267 km² i liczy ogółem ponad 8 300 mieszkańców. Obszar gminy podzielony jest na 18 sołectw, skupiających 33 miejscowości.

Tabela nr 1

Liczba mieszkańców w sołectwach Gminy Szydłowo na dzień 31.12.2008 r.

Lp.	Sołectwo	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa	Liczba mieszkańców
1.	Dobrzyca	Dobrzyca	418
2.	Dolaszewo	Dolaszewo	944
3.	Gądek	Gądek	153
4.	Jaraczewo	Jaraczewo, Furman	408
5.	Kłoda	Kłoda, Leśny Dworek	112
6.	Kotuń	Kotuń, Cyk	732
7.	Krępsko	Krępsko, Stacja PKP Płytnica	289
8.	Kolonia Leżenica	Kolonia Leżenica	51
9.	Leżenica	Leżenica	170
10.	Nowy Dwór	Nowy Dwór	290
11.	Nowa Łubianka	Nowa Łubianka	123
12.	Pokrzywnica	Pokrzywnica	264
13.	Róża Wielka	Róża Wielka, Różanka, Róża Mała, Kolonia Róża, Kolonia Busz	537
14.	Skrzatusz	Skrzatusz, Coch, Pluty, Wildek, Dąbrowa, Kłęśnik	798
15.	Stara Łubianka	Stara Łubianka, Czaplino	1 438
16.	Szydłowo	Szydłowo	834
17.	Tarnowo	Tarnowo, Zabrodzie	150
18.	Zawada	Zawada	389
Ogółem łączna liczba mieszkańców:			8 136

Gminę przecinają dwie drogi krajowe: Nr 10 ze Szczecina do Bydgoszczy oraz Nr 11 Poznań – Koszalin; dwie drogi wojewódzkie: Nr 179 relacji Piła – Gorzów Wielkopolski: Nr 178 relacji Oborniki – Wałcz oraz 18 dróg powiatowych. Jednocześnie przebiegają trzy linie kolejowe relacji: Poznań – Piła – Szczecinek – Kołobrzeg , Piła - Wałcz – Stargard Szczeciński oraz Piła – Krzyż – Gorzów Wielkopolski. Ponadto Gmina Szydłowo jest jedną z 226 gmin województwa Wielkopolskiego: w tym jedną z 117 gmin wiejskich oraz jedną z 9 gmin powiatu Pilskiego.

Jeśli chodzi o zaludnienie to Gmina charakteryzuje się niskim w skali powiatu, podregionu i województwa wskaźnikiem zaludnienia ($8\,300/267,47 = 31,03$ na km^2) i zajmuje ostatnie miejsce w powiecie pilskim znacznie odbiegając gęstością zaludnienia w podregionie pilskim ($63 \text{ os}/\text{km}^2$) jak również w województwie wielkopolskim ($113/\text{km}^2$).

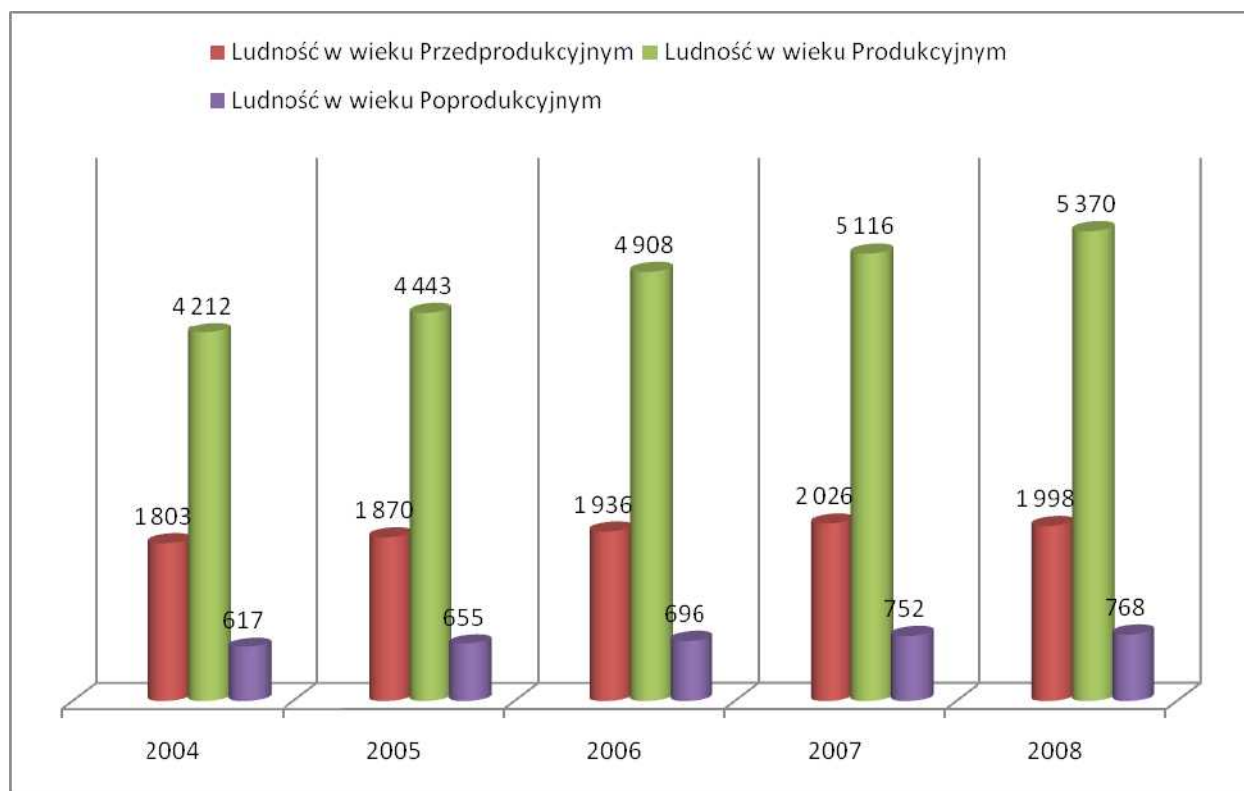
Tabela nr 2

Ludność Gminy Szydłowo w okresie 2004 – 2008 z podziałem na płeć oraz wiek

Lata	Ludność		Ludność w wieku		
	Ogółem	Kobiety	Przedprodukcyjnym	Produkcyjnym	Poprodukcyjnym
2004	6 632	3 308	1 803	4 212	617
2005	7 078	3 533	1 870	4 443	655
2006	7 540	3 762	1 936	4 908	696
2007	8 054	4 018	2 026	5 116	752
2008	8 136	4 058	1 998	5 370	768

Wykres nr 1

Ludność Gminy Szydłowo w okresie 2004 – 2008 z podziałem na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny.

Na przestrzeni lat 2004 – 2008 odnotowano przyrost mieszkańców o 22,68 %, czyli o 1504 osoby. Na uwagę zasługuje fakt , że w gminie przeważają liczbowo mężczyźni, co raczej jest rzadkością bowiem pod względem liczebności to kobiety wiodą prym w mikro i makro regionach naszego kraju.

Znaczną część ludności stanowią osoby w wieku produkcyjnym, nieco wyższy udział grupy młodszej, a niżeli starszej. Oznacza to, że proces starzenia ludności jest stosunkowo mniej zaawansowany, co jest zjawiskiem korzystnym.

Mieszkańcy gminy przede wszystkim trudnią się rolnictwem, dlatego gmina ma bardziej charakter rolniczy i na jej terenie znajduje się 653 gospodarstw rolnych , które przedstawione są w tabeli poniżej wg podanych wielkości:

Tabela nr 3 Gospodarstwa rolne wg wielkości (wg stanu na XI 2009 r.):

Powierzchnia gospodarstwa rolnego w ha fizycznych	Ilość gospodarstw rolnych	Gospodarstwa osób fizycznych	Gospodarstwa osób prawnych
1,0000	169	168	1
2,0000	187	183	4
5,0000	178	176	2
20,0000	76	72	4
50,0000	16	16	0
100,0000	13	13	0
200,0000	6	6	0
300,0000	3	1	2
400,0000	4	2	2
500,0000	1	1	0
Razem	653	638	15

Zestawienie liczbowe w tabeli potwierdza rolniczy charakter gminy. Gospodarstw rolnych do 20 ha mamy 610; 50 ha i powyżej jest łącznie 43. Według podanych informacji KRUS – u w Pile (XI 2009 r.) wynika, że 319 osób, prowadzi działalność rolniczą.

Obok rolnictwa funkcjonuje budownictwo, handel, transport. Działają również zakłady wytwórcze i montażowe w zakresie m.in. produkcji betonów i elementów betonowych, zakłady odlewnicze (elementy aluminiowe), produkcja donic i figurek porcelanowych. Ponadto istnieją zakłady przetwórcze i hodowlane tj.: przetwórstwo rybne, hodowla ryb, produkcja wyrobów garmazeryjnych.

Poniżej przedstawione dane statystyczne na dzień 31.12.2004 r., 31.12.2005 r., 31.12.2006 r., 31.12.2007 r., 31.12.2008 r. pokazują liczbę zatrudnionych ogółem w Gminie Szydłowo:

Tabela nr 4 Liczbowy wykaz osób zatrudnionych

Lata	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2004	629	273	356
2005	558	240	318
2006	537	232	305
2007	558	264	294
2008	512	223	289

Dane jednak mogą nie odzwierciedlać rzeczywistej liczby zatrudnionych mieszkańców gminy, bowiem osoby będące czynne zawodowo, dojeżdżające poza teren gminy, a zamieszkujące w Gminie Szydłowo nie będą ujęte w tym

wykazie i osoby nie będące mieszkańcami mogą być zatrudnione na terenie gminy i będą ujęte w tym wykazie. Mimo to wykaz przedstawia ogólną liczbę miejsc pracy i osób zatrudnionych. Gmina oferuje bardzo mało miejsc pracy na swoim terenie. Około 10% osób w wieku produkcyjnym może liczyć na zatrudnienie na terenie gminy.

1.2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Lasy w gminie zajmują powierzchnie 10 700 ha i w 99 % są administrowane przez Nadleśnictwa – Zdrojowa Góra, Płytnica, Trzcianka.

Najbardziej zalesioną częścią gminy jest jej północno – wschodnia strona, co sprzyja rozwojowi turystyki. Dotyczy to przede wszystkim okolic takich miejscowości jak: Dobrzyca, Krępsko Tarnowo i Zabrodzie.

Przez teren gminy przebiegają szlaki wodne Gwdy, Piławy, Dobrzyca, Rurzyca, Głomii, bardzo popularne wśród miłośników kajaków.

Godne polecenia na terenie naszej gminy są leśne szlaki turystyczne oraz odcinki międzyregionalne tras rowerowych, które przebiegają przez północne i południowe obrzeże gminy.

Na terenie gminy znajduje się 50 drzew bądź ich skupisk zaliczanych do pomników przyrody. Są to: dęby, lipy, buki, modrzewie i cyprysiki Lawsona (występują w Nowym Dworze na dawnym cmentarzu ewangelickim).

Ciekawym elementem krajobrazu są dwa rezerваты przyrody. „Smolary” to rezerwat torfowiskowy, w którym przedmiotem ochrony jest naturalna roślinność torfowisk, obfitująca w rzadkie gatunki mszaków.

W rezerwacie „Kuźnik”, którego tylko fragment znajduje się w granicach gminy, przedmiotem ochrony jest leśno – jeziorny krajobraz dwóch rynnowych jezior. Ten bogaty przyrodniczo teren posiada dość dobrą bazę noclegową, oferuje hotele i gospodarstwa agroturystyczne i pola namiotowe.

1.3. RYS HISTORYCZNY

W okresie wczesnego średniowiecza znaczną część obecnej gminy pokrywały puszcze. Osadnictwo było rzadkie i skupiało się wokół kilku grodów. Był to teren pograniczny, leżący między terytorium tworzącego na południu państwa polskiego, a ziemiami Pomorza na północy. Tereny te zostały przyłączone do Polski w latach 967 – 972.

W XIII wieku terytorium leżące pomiędzy Drawą, Gwdą oraz Notecią zostało opanowane przez margrabiów brandenburskich, którzy rozpoczęli jego kolonizację, zasiedlając ludnością niemiecką.

Dopiero w 1368 r. ziemie te zostały włączone w skład państwa polskiego za sprawą Kazimierza Wielkiego.

Wyraźny rozwój tych ziem nastąpił w drugiej połowie XVI w., kiedy Wałcz został grodem starościńskim i stolicą dużego powiatu, w skład którego weszły tereny obecnej gminy Szydłowo.

Jej stolica nie należy jednak do najstarszych miejscowości w tym rejonie. Najstarszą miejscowością na terenie dzisiejszej gminy Szydłowo jest Skrzatusz wzmiankowany od XV wieku. Wieś została założona w 1438 roku. Samodzielna parafia powstała w 1660 r. dzięki staroście nowodworskiemu Wojciechowi Konstantemu Brezie z Goraja (później wojewodzie kaliskiemu, a następnie poznańskiemu), który zbudował tu szpital, a w latach 1687 – 1694 barokowy murowany kościół – sanktuarium należący do najciekawszych zabytków Wielkopolski.

Przed 1510 r. istniała Stara Łubianka, która otrzymała przywilej lokacyjny w 1557 r. Należący do Skrzatusza folwark Nowy Dwór założono ok. 1560 r.. Pokrzywnica otrzymała przywilej w 1579 r., Szydłowo w 1586 r., zaś Jaraczewo wzmiankowane w 1596 r. było wydzierżawione przez króla szlachcie. O innych miejscowościach jest niewiele wiadomości dotyczących ich początków. Róża Wielka wzmiankowana jest w 1555 r., Gądek Młyn w 1567 r., Cyk Młyn w 1586 r., Dolaszewo w 1585 r., Krępsko w 1590 r., Dobrzyca ok. 1600 r.,

Zawada w 1610 r., Kotuń folwark w 1617 r., Leżenica należąca do dóbr królewskich, na początku XVII wieku.

Po pierwszym rozbiórce Polski w 1772 roku, ziemia wałecka wraz z terenami obecnej gminy Szydłowo weszła w skład okręgu nadnoteckiego, a w 1816 r. została przyłączona do prowincji Prus Zachodnich. Administracyjnie należała do Regencji Kwidzyńskiej. Na czele powiatu stanął landrat, któremu podlegali urzędnicy powiatowi i magistraty miast. Zaprowadzono nowe sądownictwo z językiem niemieckim. Pod względem administracji kościelnej dekanat wałecko - czarnkowski należał nadal do diecezji poznańskiej.

W XIX wieku po wprowadzeniu reform zniesiono osobiste poddaństwo chłopów oraz uwłaszczono ich na części lub całości posiadanej ziemi. Obok samodzielnych wsi o okrojonym obszarze uprawy powstały duże kapitalistyczne folwarki oparte o pracę najemną.

W 1899 r. wybudowano drogę na odcinku Wałcz – Stara Łubianka. Kolejne utwardzone odcinki dróg powstały na trasie Gostomia – Róża – Kotuń oraz Skrzatusz – Chwiram.

W latach 1929 – 33 we wsi Skrzatusz powstała szkoła powszechna. W tym okresie władze niemieckie poświęciły ogromne środki na zasiedlenie tych terenów, zakupiono wówczas wiele majątków. Nieudało się jednak zniemczyć tych terenów.

Po drugiej wojnie światowej teren Gniny wrócił do Polski.

Do 1975 roku Gmina wchodziła w skład powiatu Wałeckiego w granicach województwa koszalińskiego. Po kolejnej zmianie weszła do województwa pilskiego, a po reformie administracji Polski od 1 stycznia 1999 roku należy do województwa wielkopolskiego.

1.4. INFRASTRUKTURA GMINY SZYDŁOWO

Gmina jest zwodociągowana w 80%. Nadal trwa budowa wodociągów i rozbudowa stacji hydrofornicznych. Wykonana została kanalizacja w Starej Łubiance, Szydłowie, Dobrzycy i Kotuniu. Ścieki odprowadzane są do oczyszczalni ścieków Gwda w Pile i w Dobrzycy. Zakończenie inwestycji kanalizacyjnych spowoduje, że środowisko będzie czyste ekologicznie, pomoże w tym zakładanie oczyszczalni przydomowych. Aktualnie teren gminy jest telefonizowany stacjonarnie i komórkowo, mieszkańcy posiadają dostęp do Internetu.

W miejscowości Kłoda znajduje się nowoczesne składowisko odpadów komunalnych dla miasta Piły i Powiatu Pilskiego, które jest eksploatowane od 1987 roku. Na terenie gminy funkcjonuje kilkadziesiąt sklepów spożywczo - przemysłowych i wielobranżowych.

W zakresie gospodarki mieszkaniowej funkcjonują dwie Spółdzielnie Mieszkaniowe - w Kotuniu i Róży Wielkiej. Szacuje się, że na terenie gminy jest **2 121** mieszkań. Są to mieszkania komunalne, należące do Spółdzielni Mieszkaniowych oraz własnościowe. W zasobach gminy brak jest mieszkań chronionych oraz socjalnych.

Obecnie funkcjonuje jedna szkoła średnia – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Starej Łubiance, posiadająca dobre zaplecze w postaci biblioteki, czytelnicy, pracowni komputerowej, sali gimnastycznej oraz siłowni. Młodzież spoza Starej Łubianki może skorzystać z internatu przystosowanego do przyjęcia 120 osób.

Ponadto na terenie gminy działają cztery szkoły, w tym zespół szkół w Starej Łubiance i Szydłowie, a także szkoły podstawowe w Skrzatuszu i Róży Wielkiej. W bieżącym roku, tj. 2009, rozpoczęła się budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół w Starej Łubiance, długo wyczekiwanej nie tylko przez uczniów, ale również przez mieszkańców, bowiem jej przeznaczenie obejmie imprezy sportowe, które będą miały na pewno zasięg ponadlokalny.

Dość prężnie działa Gminna Biblioteka Publiczna, bardzo ważna dla tutejszej społeczności, która obsługuje filie w Starej Łubiance, Róży Wielkiej i Krępsku. Do tradycji tej placówki należy organizowanie Gminnych Konkursów Recytatorskich, a także przegląd Zespołów Artystycznych.

Funkcjonują dwie placówki służby zdrowia – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Jaraczewie oraz Kontraktowy Gabinet Lekarski w Starej Łubiance oraz jedenaście świetlic środowiskowych (w Skrzatuszu, Kotuniu, Dolaszewie, Szydłowie, Pokrzywnicy, Leżenicy, Zawadzie, Róży Wielkiej, Starej Łubiance, Krępku, Dobrzycy).

Ochronę przeciwpożarową sprawuje pięć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (w Szydłowie, Skrzatuszu, Róży Wielkiej, Pokrzywnicy, Starej Łubiance).

Nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwa Posterunek Policji w Szydłowie z siedmioosobową obsadą kadrową.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE SZYDŁOWO

W wyniku zmian ustrojowych pod koniec lat '80 doszło do wystąpienia nowych problemów społecznych. W wyniku bezrobocia pojawiła się bieda, która w poszczególnych regionach Polski ma zróżnicowane natężenie. Sytuacja ekonomiczna poszczególnych regionów Polski ma różny wpływ na poziom życia mieszkańców, natomiast występujące problemy społeczne mają zróżnicowany charakter.

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną (zarówno na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki), a także konieczność wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga profesjonalnego i systemowego diagnozowania problemów społecznych w skali gminy.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Gminy Szydłowo została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szydłowie uzyskane w toku bieżącej jego działalności, Powiatowego Urzędu Pracy w Pile, instytucji i organizacji działającej na terenie Gminy.

2.1. SYTUACJA RODZIN NA PRZESTRZENI LAT 2004 – 2008

Gmina Szydłowo obejmuje tereny o charakterze wiejskim, które są terenami popegeerowskimi. Rodziny objęte pomocą przez Gminny Ośrodek Pomocy

Społecznej charakteryzują się występującym ubóstwem, bezrobociem, niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą, bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, alkoholizmem, bezdomnością.

W okresie 2004 – 2008 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił różnego rodzaju świadczenia rodzinom i były to: zasiłki stałe, okresowe, celowe, dożywianie dzieci w szkołach oraz ubezpieczenie zdrowotne.

Poniżej przedstawiono tabele wydatków finansowych na poszczególne świadczenia z pomocy społecznej:

Tabela nr 5 Świadczenia pieniężne wydatkowane na zasiłki stałe w latach 2004 – 2008

Lata	Łączna kwota wypłaconych zasiłków stałych w zł.	Liczba świadczeń	Liczba osób, którym przyznano świadczenie
2004	49 199	193	22
2005	50 399	196	20
2006	63 000	215	26
2007	86 921	271	29
2008	85 812	275	28

Tabela nr 6 Zasiłki okresowe wypłacone w latach 2004 – 2008

Lata	Łączna wypłacona kwota na zasiłki okresowe w zł.	Liczba świadczeń	Liczba rodzin
2004	61 789	552	173
2005	133 462	839	177
2006	120 635	603	139
2007	121 268	605	127
2008	71 915	184	73

Tabela nr 7 Dożywianie dzieci i dorosłych w szkołach w latach 2004 – 2008

Lata	Łączna kwota wydanych środków na dożywianie w zł.	Liczba dożywianych dzieci	Razem: Dożywianie dzieci i dorosłych	Liczba rodzin
2004	70 144	355	-	175

2005	69 520	267	-	143
2006	132 173	288	615	235
2007	75 110	241	337	158
2008	58 628	154	314	121

Tabela nr 8 Wypłacone zasiłki celowe

Lata	Łączna kwota wydanych środków na zasiłki celowe w zł.	Liczba rodzin
2004	57 246	218
2005	64 732	200
2006	58 624	164
2007	58 455	136
2008	29 650	103

Tabela nr 9 Składki zdrowotne wydatkowane w latach 2004 – 2008

Lata	Łączna kwota wydatków	Liczba świadczeń	Liczba osób
2004	5 052	144	12

2005	3 382	131	14
2006	4 408	164	18
2007	6 688	217	22
2008	7 038	215	24

Tabela nr 10 Domy Pomocy Społecznej – poniesione opłaty w latach 2006 –
-2008

Lata	Łączna kwota wydatków	Liczba świadczeń	Liczba osób
2006	10 593	9	2
2007	41 604	35	4
2008	67 148	48	4

Ponadto wypłacono zasiłki celowe dla rolników, których gospodarstwa rolne zostały dotknięte suszą lub huraganem:

- w 2004 roku wypłacono dla 22 rolników na łączną kwotę – 8 044 zł.,
- w 2006 roku wypłacono dla 119 rolników na łączną kwotę – 128 504 zł.
- w 2008 roku wypłacono dla 79 rolników na łączną kwotę – 77 500 zł.

Tabela nr 11

Wysokość udzielonych świadczeń w okresie 2004 – 2008 roku

		Liczba	Kwota udzielonych świadczeń z	

Rok	Liczba osób	rodzin	tytułu zadań :		Razem w złotych
			zleconych	własnych	
2004	1413	340	205 536	127 390	332 926
2005	1304	330	187 243	134 252	321 495
2006	1171	302	309 103	208 834	517 937
2007	965	262	267 377	122 669	390 046
2008	708	208	278 832	124 222	403 054

Struktura osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w stosunku do ogółu mieszkańców gminy w latach 2004 – 2008.

W skali procentowej powyższe dane prezentują się następująco następująco: w roku 2004 liczba osób objętych pomocą społeczną stanowiła około 21,30% ogółu mieszkańców Gminy Szydłowo,

- roku 2005 – 18,43 %,
- roku 2006 – 15,53 %,
- roku 2007 – 11,99 %,
- roku 2008 – 8,71 %.

Z wykresu nr 2 wynika, że odsetek osób korzystających z pomocy maleje. Przyrost mieszkańców w ciągu ostatnich lat wzrasta średnio o około 380 osób. Dane te również uwidaczniają coraz lepszą sytuację ekonomiczną rodzin Gminy Szydłowo bowiem liczba beneficjentów pomocy społecznej z roku na rok zmniejsza się.

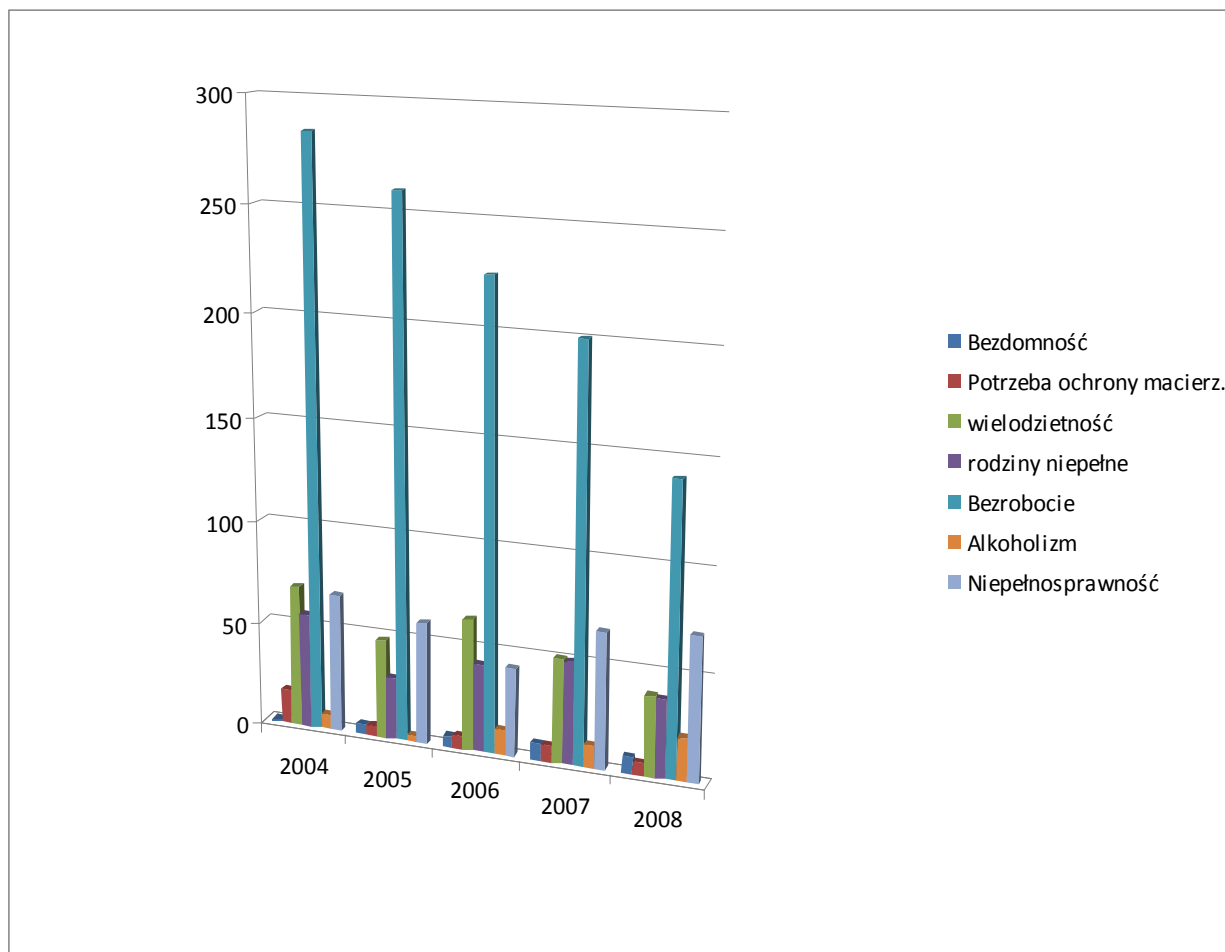
Tabela nr 12 Najczęstsze przyczyny udzielania pomocy w Gminie Szydłowo

w 2004 – 2008

Lata	Ubóstwo	Bezdomność	Potrzeba ochrony macierz..	Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych		Bezrobocie	Alkoholizm	Niepełnosprawność	Narkomania
				wielodzietność	rodziny niepełne				
2004	-	1	17	69	56	284	7	67	-
2005	-	5	5	48	30	260	3	59	-
2006	-	5	6	64	43	225	12	43	-
2007	-	8	8	51	50	200	11	66	-
2008	-	8	6	39	38	141	21	70	-

Wykres nr 2

Najczęstsze przyczyny udzielania pomocy w Gminie Szydłowo w 2004 – 2008

Analizując dane z tabeli nr 4 wyraźnie widać, że dominującym problemem społecznym i najczęstszą przyczyną udzielanej pomocy jest bezrobocie, a w następnej kolejności plasuje się bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych obejmująca rodziny wielodzietne oraz niepełne. Kolejną grupą osób są niepełnosprawni, którzy z powodu choroby, niskich dochodów nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku

Tabela nr 13

Struktura rodzin korzystających z pomocy w okresie 2004 – 2008 roku

LICZBA RODZIN W POSZCZEGÓLNYCH LATACH

Lata	2004	2005	2006	2007	2008

Ogółem liczba rodzin	350	364	349	306	238
LICZBA OSÓB W RODZINACH	350	364	349	306	238
1	30	61	58	70	63
2	40	34	48	45	31
3	47	55	53	43	37
4	91	82	76	49	41
5	66	62	51	48	31
6 i więcej	76	70	63	51	35
RODZINY Z DZIEĆMI	299	255	249	205	154
1	62	46	53	45	37
2	97	93	81	56	47
3	65	56	57	51	33
4	13	5	7	12	22
5	24	14	16	12	11
6	10	9	5	7	3
7 i więcej	5	2	1	-	1
RODZINY NIEPEŁNE OGÓLEM Z	67	51	50	50	38
1 dzieckiem	22	13	15	16	13
2	18	22	16	14	10
3	14	11	12	8	7
4 i więcej	13	5	7	12	8
RODZINY RENCISTÓW I RENCISTÓW	59	59	89	69	58
o liczbie osób 1	10	13	21	23	23
2	10	9	21	13	11
3	7	9	14	10	6
4 i więcej	32	28	33	23	18

Dane z tabeli w poszczególnych latach na terenie Gminy Szydłowo dotyczą rodzin objętych pomocą i znacząca liczbę stanowią rodziny czteroosobowe, następnie rodziny z dwójką dzieci, potem trójką jako wzorcowy model rodzin preferowanych w ubiegłych latach. Wzrasta liczba gospodarstw domowych

jednoosobowych, osób będących samotnymi z wyboru lub powodów losowych.

Jeśli chodzi o rodziny wielodzietne z czworgiem i więcej dzieci jest ich zdecydowanie mniej, można by zakładać, że rodziny nie decydują się na wielodzietność ponieważ znacznie trudniej je utrzymać. Brak jest właściwej polityki prorodzinnej wobec tych rodzin. Nie jest „modne” posiadać zbyt dużą liczbę dzieci. Z powodu braku pracy większość młodych decyduje się tylko na jedno dziecko, a nawet na bezdzietność z pobudek materialistycznych i/lub własnej wygody.

Duża liczba rodzin niepełnych w stosunku do rodzin objętych pomocą przez tut. ośrodek stanowi 17 %. Po części jest to skutek szczególnej promocji państwa tej grupy rodzin, bowiem ustawa o świadczeniach rodzinnych w korzystny sposób wspomagają finansowo, dyskryminując rodziny pełne. Według Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej nierówne traktowanie wszystkich wobec prawa było odczuwane jako dyskryminowanie rodzin prawidłowo funkcjonujących. Wiele rodzin zdecydowało się wówczas na rozwód lub separację orzeczoną sądownie aby pozyskać proponowane środki finansowe zgodnie z ówczesną ustawą o świadczeniach rodzinnych.

Kolejna grupa społeczna to emeryci i renciści. Wzrost liczby korzystających z pomocy społecznej nastąpił w 2006 i 2007 r. i ma tendencję zwyżkową. Ta grupa społeczna, potrzebuje szczególnej uwagi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, zapewnienia wsparcia w tym okresie życia osób, które to powinny mieć zabezpieczoną przez osoby najbliższe, czyli rodzinę, opiekę lub pomoc w codziennym funkcjonowaniu. Jednak ze względu na aktualne warunki, rodzina nie zawsze jest w stanie udzielić wsparcia. Wynikać to może z braku czasu, zajęć zawodowych, wyjazdem za granicę kraju lub podobnymi okolicznościami.

Dlatego rolą ośrodka jest szczegółowe monitorowanie sytuacji życiowej swoich podopiecznych i mieszkańców gminy w celu poprawy warunków życia.

Analizując wszystkie problemy społeczne występujące na terenie gminy należy szukać odpowiedzi w przyczynie powstania niekorzystnych sytuacji. Niekiedy poszukiwać pomocy należy na zewnątrz.

2.2. UBÓSTWO

Najczęstszą przyczyną trudnej sytuacji rodziny jest ubóstwo czyli niski dochód, który nie zaspakaja elementarnych potrzeb do których przynależą

przede wszystkim potrzeby bytowe – mieszkaniowe, edukacyjne, zdrowotne, kulturalne.

Jednak przyczyna ubóstwa może być złożona z wielu różnych czynników niezależnych od człowieka, np.: restrukturyzacja gospodarki, dezindustrializacja, masowe bezrobocie, nieopłacalność pewnych gałęzi gospodarki jak również związanych z człowiekiem i jego predyspozycjami tj.: choroby, niepełnosprawność, poziom wykształcenia i kwalifikacji, sytuacja rodzinna. Złożoność i wielowymiarowość ubóstwa i jego uwarunkowań sprawia, że zarówno diagnozowanie, jak i skuteczne przeciwdziałanie tym zjawiskom jest bardzo trudne.

Spółeczna wizualizacja ubóstwa jest kojarzona z długoterminowym bezrobociem, niskim wykształceniem, brakiem kwalifikacji zawodowych, narkomanią, alkoholizmem, nierządem.

Wszystkie wymienione problemy społeczne są źle kojarzone, a wręcz potępiane przez ogół. Nie należy jednak zapominać, że jest potrzeba reakcji społecznej na ubóstwo, na ogólne ludzkie cierpienie, bowiem reakcja wynikać winna z zasady humanitaryzmu, współczucia, pochylenia się nad niedolą człowieka cierpiącego. Ta idea przyświeca pomocy społecznej.

Wyznacznikiem skali ubóstwa jest ilość rodzin, osób korzystających z pomocy społecznej żyjących poniżej określonego minimum socjalnego, oceniając dochodowość, warunki bytowe i potencjał człowieka i jego środowisko. Im większa liczba korzystających z pomocy, tym trudniejsza sytuacja rejonu.

Na podstawie danych Ośrodka, stwierdza się że co rok, coraz mniej rodzin korzysta z pomocy i tę sytuację przedstawia tabela nr 6 w latach 2004 – 2008.

Tabela nr 14 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2004 – 2008 roku

ROK	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
2004	340	1413
2005	330	1304
2006	302	1171
2007	262	965
2008	208	708

Malejąca liczba rodzin korzystających z pomocy może świadczyć o poprawie warunków bytowych rodzin, spadku bezrobocia lub wyemigrowaniu za granicę kraju w celach zarobkowych lub wszystkie w/w czynniki występujące łącznie.

2.3. BEZROBOCIE

Przemiany ustrojowe Polski doprowadziły do transformacji rynku pracy i nagłego wzrostu liczby osób bezrobotnych. Przede wszystkim likwidowanie zakładów pracy nierentownych, finansowanych z budżetu państwa doprowadziły do redukcji miejsc pracy. Szczególnie dotknęło to byłych pracowników Państwowych Gospodarstw Rolnych. Powyższe działania przyczyniły się do wzrostu liczby bezrobotnych, a jednocześnie były zagrożeniem wykluczającym społecznie tę grupę osób. W konsekwencji stało się to źródłem wyniszczającego napięcia, choroby, apatii, alienacji, degradacji społecznej, osobowościowej, źródłem kryzysów rodzinnych. Utrata pracy jest jednocześnie utratą poprawnej jakości życia. Stopniowo długotrwale bezrobotni tracą swoje umiejętności, nawyki zawodowe, poczucie własnej wartości i motywacji do owocnego poszukiwania pracy. Pogorszenie się własnej sytuacji materialnej niekiedy odcina te osoby od dalszego poszukiwania zatrudnienia.

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy osobą bezrobotną jest osoba, będąca obywatelem polski poszukującym i podejmującym zatrudnienie lub inną pracę zarobkową na terytorium kraju lub inną pracę zarobkową za granicą u pracodawców zagranicznych,

niezatrudniona i nie wykonująca innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy.

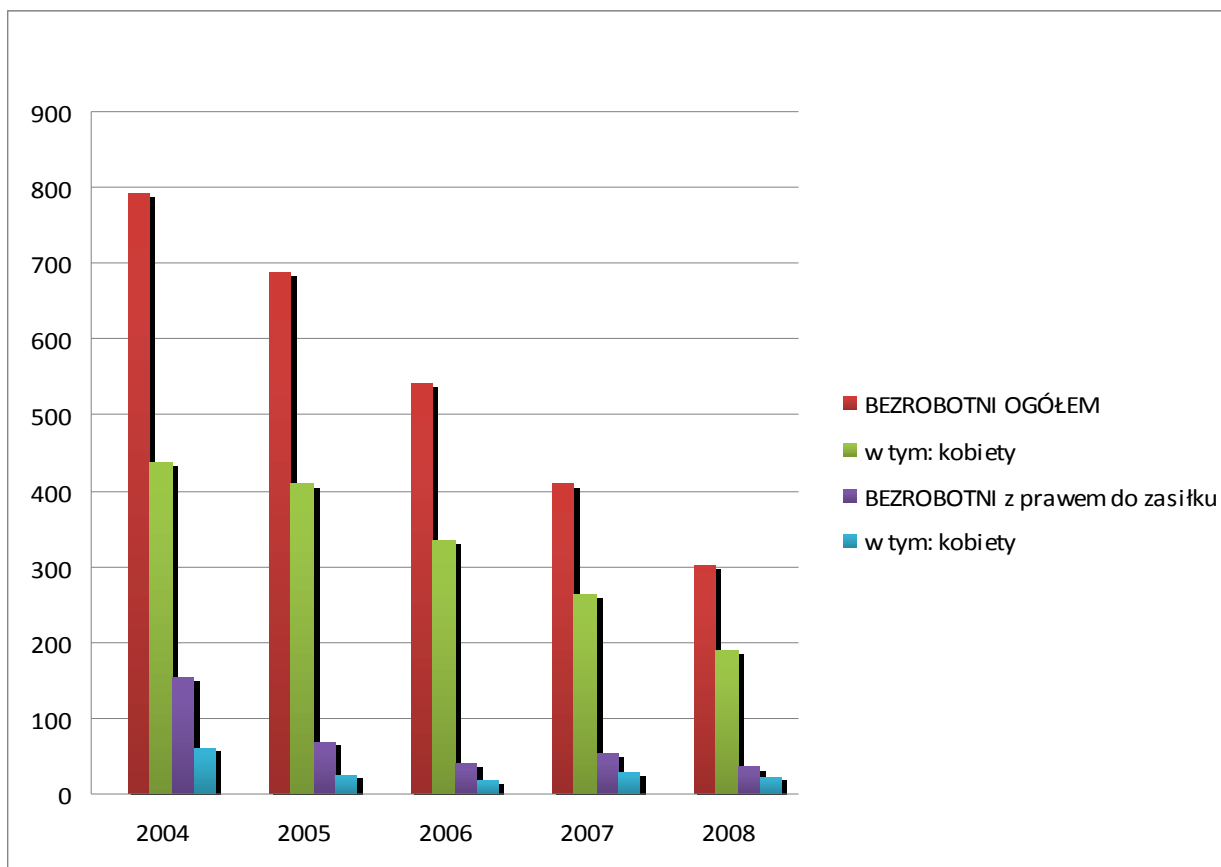
Na terenie Gminy Szydłowo bezrobocie przedstawia się następująco: tabela nr 7 przedstawia liczbowy wykaz bezrobotnych z prawem i bez prawa do zasiłku z podziałem na płeć (stan na 31.12.2004, 2005, 2006, 2007, 2008 r.)

Tabela Nr 15 Wykaz bezrobotnych z prawem i bez prawa do zasiłku (wg podanych danych przez Powiatowy Urząd Pracy w Pile)

LATA	OGÓŁEM BEZROBOTNI		W TYM Z PRAWEM DO ZASIŁKU	
	RAZEM	KOBIETY	RAZEM	KOBIETY
2004	793	437	153	62
2005	688	408	68	25
2006	543	334	40	18
2007	408	263	54	27
2008	301	189	37	24

Wykres nr 3

Wykaz bezrobotnych z prawem i bez prawa do zasiłku w latach 2004-2008

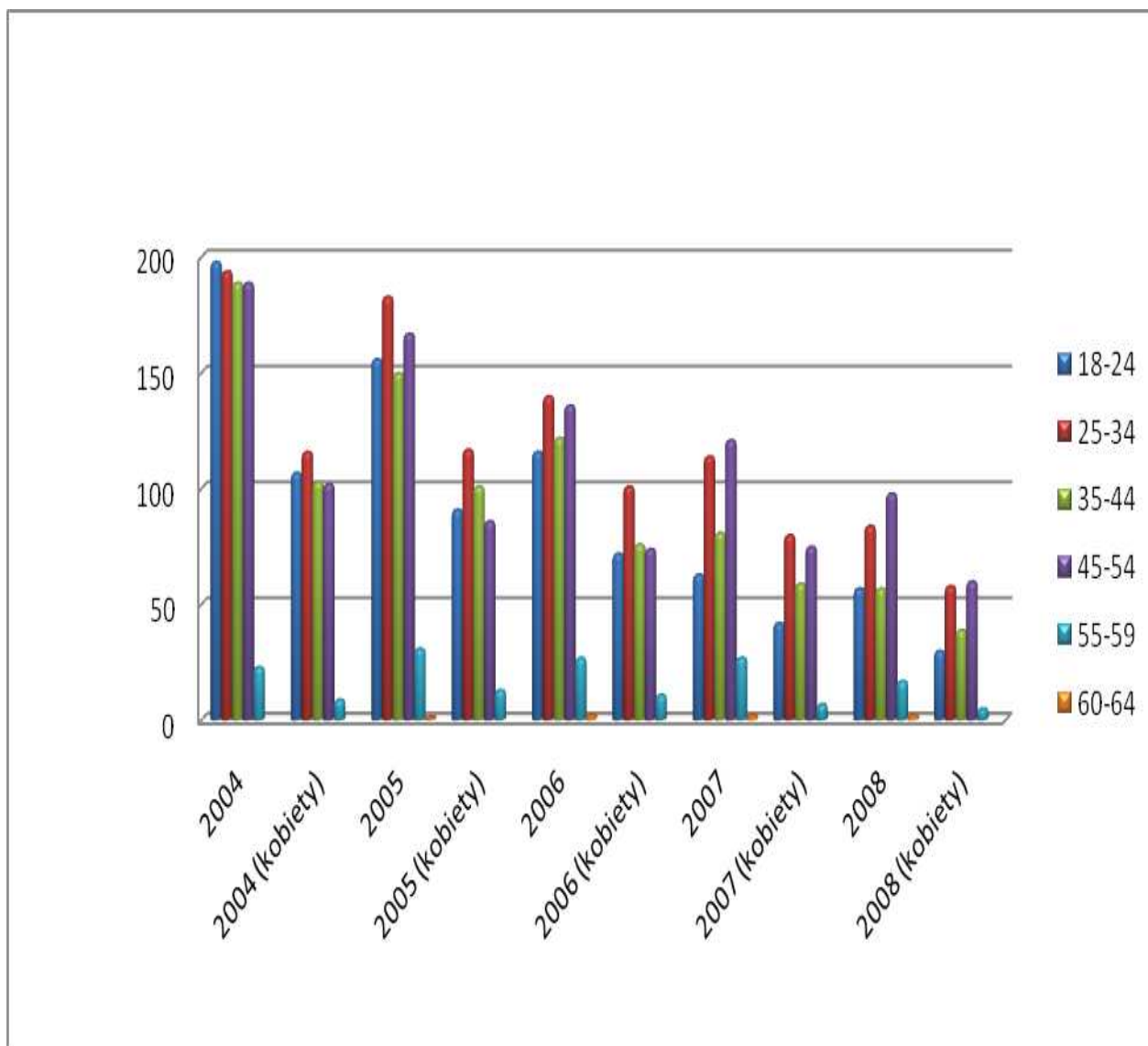
Według podanych liczb zauważa się, że bezrobocie rejestrowane znacząco spada a osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy jest co rok mniej. Mimo wszystko najwięcej bezrobotnych jest wśród kobiet. Prawo do pobierania zasiłku z urzędu pracy posiada w stosunku (do liczby zarejestrowanych) dość mała liczba osób i w większości posiadają je mężczyźni. Zbadano również bezrobotnych wg grup wiekowych, zarejestrowanych w PUP – Gmina Szydłowo wg stanu na dzień 31.12.2004, 2005, 2006, 2007, 2008r.

Tabela nr 16 Liczba osób bezrobotnych w latach 2004 – 2008 z podziałem na płeć i wiek (wg danych z PUP w Pile)

WIEK	LICZBA BEZROBOTNYCH OGÓŁEM					LICZBA BEZROBOTNYCH Kobiet				
	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008
18-24	198	156	116	63	57	107	91	72	42	30
25-34	194	183	140	114	84	116	117	101	80	58
35-44	189	150	122	81	57	103	101	76	59	39
45-54	189	167	136	121	98	102	86	74	75	60
55-59	23	31	27	27	17	9	13	11	7	5
60-64		1	2	2	2					
OGÓŁEM	793	688	543	408	316	437	408	334	263	192

Wykres nr 4

Liczba osób bezrobotnych w latach 2004 – 2008 z podziałem na płeć i wiek

Największa grupa osób bezrobotnych znajduje się wśród osób między 18 a 54 rokiem życia i w tym samym przedziale wiekowym najczęściej osób pozostaje bez zatrudnienia, gdzie przeważa liczba kobiet chociaż wg ewidencji ludności na terenie Gminy Szydłowo jest więcej mężczyzn.

Przeprowadzono również analizę osób bezrobotnych pod względem ich wykształcenia, którą to obrazuje tabela nr 17.

Tabela nr 17

Wykształcenie wśród bezrobotnych z podziałem na płeć w latach 2004 – 2008

WYKSZTAŁCENIE	LICZBA BEZROBOTNYCH OGÓLEM					W TYM KOBIET				
	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008
WYŻSZE	8	10	9	18	17	8	5	9	14	10
ŚREDNIE ZAWODOWE	127	100	79	61	60	87	75	66	48	49
LO	12	14	13	7	10	9	13	11	4	7
ZSZ	277	231	160	131	101	138	136	97	84	56
GIMNAZJUM I PONIŻEJ	369	333	282	191	128	195	179	151	113	70
OGÓLEM	793	688	543	408	316	437	408	334	265	192

Wśród osób bezrobotnych najliczniejszą grupą są osoby z wykształceniem gimnazjalnym, potem z wykształceniem zasadniczym zawodowym, najmniejszą zaś jest grupa osób z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym.

Dane zawarte w tabeli upoważniają do sformułowania wniosku, że kobiety zarejestrowane w PUP są lepiej wykształcone, chociaż oczywiście zarejestrowanych jest ich zdecydowanie więcej niż mężczyzn. Rynek pracy nadal jest bogatszy w oferty pracy dla mężczyzn niż kobiet.

Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego w 2008 roku w kraju wynosił 11,2 %, w województwie wielkopolskim – 6,4 %, w powiecie pilskim – 8,3 %, w Gminie Szydłowo – 5,07 %.

Dokonując pomiaru środowiska, analizy danych dotyczących osób bezrobotnych na terenie Gminy Szydłowo można stwierdzić, że skala bezrobocia utrzyma się na podobnym poziomie, jak w ostatnim roku 2008 i nie będzie wzrastać. Oczywiście jeśli sytuacja gospodarcza kraju będzie w miarę stabilna.

Powiatowy Urząd Pracy za pośrednictwem Urzędu Gminy co rok organizuje prace interwencyjne, roboty publiczne oraz prace społeczno – użyteczne, z których korzystają bezrobotni mieszkańcy gminy.

Reasumując, powyższe dane konkludują, że najliczniejszą grupą bezrobotnych są osoby z wykształceniem gimnazjalnym, bez zawodu oraz osoby posiadające wykształcenie zawodowe między 18 a 54 rokiem życia. Zdecydowaną większość bezrobotnych według płci stanowią kobiety, pomimo lepszego wykształcenia. Fakt ten dowodzi, że dla kobiet zarówno rynek pracy posiada ograniczone możliwości aktywizacji zawodowej jak i również Powiatowe Urzędy Pracy.

We wszystkich pomiarach liczbowych widać wyraźny spadek liczby osób bezrobotnych, co może oznaczać, że bezrobocie maleje z powodu większej ilości ofert pracy, głównie poza gminą. W efekcie nastąpiła poprawa sytuacji ekonomicznej rodzin. Migracja ludności w celach zarobkowych wewnątrz kraju lub poza granice kraju mogła mieć również wpływ na spadek bezrobocia. Należy mieć nadzieję, że nie jest to poprawa okresowa.

2.4. BEZDOMNOŚĆ

Kolejny trudny problem społeczny, występujący w nasilonej formie głównie w dużych aglomeracjach miejskich stanowi bezdomność.

Wg ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 kwietnia 2004 r. (Dz.U z 2008 Nr 115 poz. 728 z późn.zm.) osoba bezdomna to osoba niezamieszkująca w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i nie zameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osoba nie zamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

W Gminie Szydłowo bezdomność nie ma rozmiarów miejskich. Niemniej jednak istnieje już spora grupa osób bezdomnych, w większości mężczyźni, którzy z powodów rodzinnych, własnych zaniedbań, nałogów, choroby lub przeszłości kryminalnej utracili dach nad głową.

Tabela nr 18 Liczba osób bezdomnych korzystających z pomocy w latach

2004 – 2008

Lata	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2004	1	1
2005	5	7
2006	5	6
2007	8	10
2008	6	7

Bezdomność często kojarzona jest z uzależnieniem alkoholowym, narkomanią, przemocą w rodzinie lub chorobą.

Tabela nr 19 Zasiłki celowe wydatkowane na schronienie dla bezdomnych w latach 2004 – 2008 na terenie Gminy Szydłowo

Lata	Łączna kwota wydatków w złotych	Liczba świadczeń	Liczba osób
2004	466	2	1
2005	2 190	11	6
2006	8 348	27	5
2007	11 088	26	6
2008	5 016	11	7

Gmina Szydłowo nie dysponuje schroniskiem lub noclegownią dla bezdomnych. Jednak na terenie powiatu pilskiego funkcjonują dwa ośrodki dysponujące noclegami dla bezdomnych, z których korzystają nieliczni bezdomni szczególnie w okresie jesienno – zimowym. Pozostali bezdomni nie zgadzają się na pobyt w schronisku z powodu konieczności podporządkowania się ustalonym zasadom i regulaminowi obowiązującym w schronisku, dotyczącego głównie zakazu spożywania alkoholu.

Bezdomność to również cecha położenia społecznego łącząca się zazwyczaj z różnorodnymi rodzajami patologii indywidualnej prócz alkoholizmu i narkomanii – przestępczość, prostytutka, włóczęgostwo, rozpad więzi rodzinnych.

Bezdomni niechętnie współpracują z pracownikiem socjalnym, gdyż nie są skłonni do zmiany stylu życia, a zwłaszcza wyzwolenia się od nałogów. Należy jednak pamiętać o tych, którzy faktycznie poszukują stałej pracy i roją szansę na powrót do społeczeństwa.

2.5. ALKOHOLIZM, NARKOMANIA

Problem uzależnień zaliczamy do współczesnej patologii społecznej, szczególnie nasila się gdy w różnego rodzaju sytuacjach towarzyszy nam stres, który zakłóca równowagę wewnętrzną i zewnętrzną człowieka. Liczba rodzin i osób uzależnionych od alkoholu wciąż wzrasta.

Głównie można zauważyć wśród samotnych mężczyzn, niepracujących lub pozostających na utrzymaniu rodziców. Natomiast w rodzinach z problemami alkoholowymi dochodzi często do przemocy wobec członków rodziny i zachowań patologicznych.

Pogorszenie się jakości życia, bezrobocie ściśle wiąże się z problemem alkoholowym. Towarzyszące uczucie bezradności i wykluczenia poprzez pogarszające się warunki ekonomiczne są często przyczyną uzależnień.

Alkoholizm powoduje rozległe skutki degradując zdrowie, stopniowo wyniszcza organizm, ekonomicznie – totalnie zubaża budżet rodziny, społecznie – niszczy życie małżeńskie, rodzinne, a ostatecznie dochodzi do przemocy w rodzinie i przestępczości.

Skutki narkomanii są podobne tyle, że degradacja człowieka i rodziny przebiega znacznie szybciej. Aktualnie nie odnotowano na terenie Gminy Szydłowo osoby, rodziny uzależnionej od narkotyków. Dzięki dobrze rozwijającej się współpracy między GOPS – em a instytucjami lokalnymi tj. ze szkołami, Posterunkiem Policji w Szydłowie, Ośrodkiem Zdrowia w Jaraczewie i Starej Łubiance oraz ponadlokalnymi placówkami np.: MONAR – MARKOT w Pile, Poradnią Zdrowia Psychicznego w Pile, kuratorami zawodowymi i społecznymi oraz ośrodkami terapeutyczno – leczniczymi, ośrodek ma dobre rozeznanie w środowisku. To pomaga wychwycić środowiska zagrożone i w porę reagować przy użyciu fachowej pomocy.

Na terenie Gminy Szydłowo prócz działań profilaktycznych podejmowanych przez pracowników socjalnych, funkcjonuje Klub AA pod nazwą Gminnego Ośrodka Profilaktyki Zdrowotnej w Starej Łubiance, gdzie dwa razy w tygodniu spotykają się osoby uzależnione, nie tylko z Gminy Szydłowo, ale okolic Wałcza i Piły. Gminna Komisja Rozwiązująca Problemy Alkoholowe działająca przy Urzędzie Gminy Szydłowo udziela pomocy w zakresie kierowania osób dotkniętych problemem alkoholowym na leczenie ambulatoryjne lub zamknięte, udzielania poradnictwa, kierowania do placówek terapeutycznych, refundacji leków w trakcie trwania leczenia odwykowego.

Mieszkańcy Gminy Szydłowo korzystają również z leczenia i terapii w ośrodkach wsparcia w Pile.

Wspólnym sukcesem w ostatnim okresie czasu jest coraz większa liczba osób podejmujących leczenie z pozytywnym skutkiem, i to spostrzeżenie przedstawia:

Tabe

la nr 20 Liczbowy wykaz osób podejmujących leczenie uzależnienia alkoholowego

Lata	Liczba osób kierowanych przez GOPS na leczenie	Liczba osób, które podjęły leczenie	Liczba osób pozostające w abstynencji	Liczba osób które wróciły do nałogu
2004	7	7	6	1
2005	3	3	3	-
2006	12	12	12	-
2007	13	13	11	2
2008	21	21	17	4

Wykaz przedstawia osoby korzystające z pomocy tutejszego ośrodka i jednocześnie przy zastosowaniu przez pracowników socjalnych technik pracy socjalnej, mobilizuje osoby uzależnione do podjęcia leczenia z pozytywnym jak widać rezultatem.

2.6. PRZEMOC W RODZINIE

Od kilku lat zaistniał problem przemocy w rodzinie, początkowo ignorowany i przemilczany. Aktualnie ze względu na rozmiary i skutki społeczne, nagłośniony medialnie, uznany jako problem wymagający podjęcia działań interwencyjnych dla ofiar przemocy i sprawców.

Zgodnie z definicją przemoc w rodzinie polega przede wszystkim na umyślnym działaniu naruszającym prawa lub dobra osobiste członków rodziny i osób wspólnie zamieszkujących. W szczególności chodzi tu o narażenie w/w osób na utratę życia, zdrowia, naruszenie ich godności, nietykalności cielesnej, wolności (w tym seksualnej). Przemoc charakteryzuje wyrządzanie szkody na zdrowiu fizycznym i psychicznym drugiej osoby, spowodowanie jej cierpienia i krzywdy moralnej. Aktom przemocy często towarzyszy alkohol i/lub narkotyki.

Przemoc w rodzinie funkcjonuje nie tylko w rodzinach zaburzonych, dysfunkcyjnych o trudnych warunkach bytowo-ekonomicznych, to również rodziny postrzegane w środowisku zamieszkania jako wzorcowe.

Najczęściej ofiarami przemocy w rodzinie są kobiety i dzieci. Przemoc w rodzinie dotyczy również osób starszych i niepełnosprawnych.

Na terenie Gminy Szydłowo w ostatnim okresie czasu odnotowano przypadki przemocy, na podstawie których dokonane były zgłoszenia na Posterunek Policji w Szydłowie. Poniżej dokonano zestawienia liczbowego na przestrzeni lat 2004 – 2008.

Tabela nr 21 Przemoc domowa na terenie Gminy Szydłowo w latach 2004 - 2008

OFIARY PRZEMOCY	DZIECI	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	RAZEM OFIAR W RODZINIE	RAZEM CZYNÓW PRZESTĘPCZYCH	ILOŚĆ WSZCZĘTYCH POSTĘPOWAŃ Z ART. 207 § 1 KK W RAMACH PROCEDURY NIEBIESKA KARTA
ROK						
2004	1	8	-	9	8	8
2005	-	9	-	9	9	9
2006	-	6	-	6	6	6
2007	2	8	-	10	9	9
2008	-	10	-	10	10	10
OGÓŁEM	3	41	-	44	42	42

Przytoczone dane z tabeli wyraźnie wskazują, że najwięcej czynów przestępnych w formie przemocy wobec członków rodziny dokonywanych jest wobec kobiet – 32 czyny łącznie w okresie czterech lat, a w 2007 r. odnotowano aż 9 czynów przestępnych, gdzie 10 osób to ofiary przemocy.

W niektórych tych rodzinach ofiarami przemocy to jednocześnie kobiety i dzieci.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szydłowie stosuje procedurę „Niebieskiej Karty”. Głównie celem GOPS jest prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych dotyczących tej problematyki, uwrażliwianie mieszkańców na występujący problem w środowisku zamieszkania, współpraca z instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Na terenie Gminy Szydłowo nie funkcjonuje ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie jak również dla sprawców przemocy, ale działają na terenie powiatu – w Pile. W razie konieczności pracownicy socjalni kierują ofiary przemocy do wskazanego ośrodka .

Priorytetowym zadaniem tutejszego Ośrodka jest stworzenie punktu konsultacyjnego z zaangażowaniem profesjonalnej obsługi (radca prawny, psycholog), dostęp do telefonu zaufania „Niebieska Linia”, zapewniająca fachową wiedzę i pomoc w tym zakresie.

2.7. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I DŁUGOTRWAŁA CHOROBA

Według Światowej Organizacji Zdrowia, niepełnosprawność można określić jako ograniczenie lub brak zdolności do wykonywania czynności w sposób uważany za normalny dla zdrowego człowieka, wynikające z uszkodzenia i upośledzenia funkcji organizmu.

Za osobę niepełnosprawną uważa się osoby, które nie mogą samodzielnie, częściowo lub całkowicie zapewnić sobie możliwość normalnego życia indywidualnego i społecznego na skutek wrodzonego lub nabytego upośledzenia fizycznego lub/i psychicznego.

Niepełnosprawność należałoby rozpatrywać w co najmniej dwóch płaszczyznach – medycznej i społecznej.

Na płaszczyźnie medycznej określenie rodzaju dysfunkcji i jej konsekwencji, zaś na płaszczyźnie społecznej określenie zdolności do pełnienia ról społecznych adekwatnych do wieku, schorzenia lub dysfunkcji. Osoby niepełnosprawne posiadają ustalony stopień niepełnosprawności orzekany przez zespoły ds. orzekania o stopniu niepełnosprawności lub przez komisję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Liczba osób niepełnosprawnych na terenie Gminy Szydłowo różnie się kształtuje w określonych latach, ostatecznie wzrasta i są to osoby lub ich rodziny, które korzystały z pomocy tutaj. Ośrodka, a więc nie odzwierciedla to faktycznej liczby osób niepełnosprawnych na terenie gminy.

Tabela nr 22 Liczbowy wykaz osób niepełnosprawnych w okresie
2004 – 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005	2006	2007	2008
LICZBA RODZIN	67	59	43	66	70

Szczególną uwagę należy zwrócić na osoby chore psychicznie, które z powodu schorzenia są odrzucane przez środowisko, często pozostające bez wsparcia rodziny lub sąsiadów, czyli znajdujące się w bardzo trudnym położeniu. Z jednej strony zmagające się z własną chorobą, z drugiej walczą o czyjąkolwiek akceptację i miłość.

Pozostawione same sobie niekiedy stanowią dla siebie i innych zagrożenie przeciw zdrowiu i życiu. Na terenie Gminy Szydłowo objętych pomocą jest 5 osób.

Do tej grupy osób będą się zaliczać również osoby stare, które z powodu wieku i/lub chorób nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku, często bywają samotne lub rodzina nie jest w stanie zapewnić opieki tej osobie ponieważ jej członkowie są zatrudnieni, mieszkają poza obrębem miejscowości osoby potrzebującej pomocy.

Celem ośrodka jest jak najdłuższe utrzymanie ludzi starszych oraz niepełnosprawnych we własnym środowisku zamieszkania zapewniając usługi opiekuńcze i socjalne, aktywizując ich, m.in. poprzez udział w imprezach integracyjnych lub warsztatach zajęciowych.

2.8. SIEROCTWO/EUROSIEROCTWO

Według danych Ośrodka problem sieroctwa lub eurosieroctwa aktualnie nie funkcjonuje na terenie Gminy, niemniej warty jest uwagi bowiem są rodziny, które wyemigrowały za granicę kraju w celach zarobkowych. W Gminie

Szydłowo znane są rodziny, gdzie jedno z rodziców wyjechało do pracy a drugie opiekuje się dziećmi. Jednak coraz częściej zdarza się (aktualnie nie na naszym terenie), że oboje rodzice emigrują pozostawiając dzieci w kraju pod opieką dziadków, którzy z powodu wieku lub/i choroby są niewydolni pełnić powierzoną funkcję. W Gminie Szydłowo znane są przypadki rozbitych rodzin, gdzie jedno z rodziców wyjechało zrywając więzi z rodziną.

Zdarza się coraz częściej sieroctwo społeczne polegające na pozbawieniu dziecka normalnego środowiska rozwoju w związku z rozbiem rodziny lub jej marginalizacją – sieroctwo duchowe związane z osamotnieniem dziecka, jego zaniedbanie przez rodziców biologicznych, pozbawieniem opieki i wsparcia psychicznego.

2.9. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH

Aby utwierdzić teoretyczne podejście dokumentu jakim jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Szydłowo przeprowadzono w środowisku ankiety, które mają pomóc w sformułowaniu wniosków opartych na opinii badanych. Spośród 100 ankiet rozdysponowanych w sposób losowy, wyniki opracowano na podstawie 46 ankiet zwróconych i wypełnionych przez respondentów.

Wśród mieszkańców przeważały osoby w wieku:

Wiek badanych	Procentowa ilość odpowiedzi
----------------------	------------------------------------

41 - 50 lat	46%
31 - 40	22%
powyżej 50 lat	17%
18 - 30	15%

Struktura wykształcenia:

Wykształcenie	Procentowa ilość odpowiedzi
podstawowe	30 %
zawodowe	30%
średnie	30%
niepełne wyższe	5%
wyższe	5%

3.0. PYTANIA I REZULTATY

Zestawienie odpowiedzi, na które najczęściej wskazywali ankieterzy oraz podanie procentowego zaangażowania przy odpowiedzi.

MOCNE STRONY GMINY

Jakie są mocne strony gminy?		Procentowa ilość odpowiedzi
1.	Oczyszczalnie ścieków	23 %
2.	Dobrze rozbudowana baza oświatowa	21 %
3.	Potencjał kulturalny i przyrodniczy	18 %
4.	Media w gminie (kanalizacja, gaz, telefon, Internet)	18 %
5.	Inne: atrakcyjne tereny pod zabudowę	14 %
6.	Hodowla ryb	6 %

SŁABE STRONY GMINY

Jakie są słabe strony gminy?	Procentowa ilość odpowiedzi
-------------------------------------	------------------------------------

1.	Słaba infrastruktura drogowa	48 %
2.	Brak rozwoju przedsiębiorczości	22 %
3.	Brak miejsc do spędzenia wolnego czasu	15 %
4.	Mała aktywność mieszkańców do wspólnego działania	7 %
5.	Brak dobrego wizerunku na zewnątrz	2 %
6.	Brak pozyskiwania środków na zewnątrz	2 %
7.	Brak stadionu sportowego	2 %

DUMA GMINY

Z czego gmina jest dumna ?		Procentowa ilość odpowiedzi
1.	Dobrego gospodarowania mieniem gminy	37 %
2.	Bazy oświatowej	24 %
3.	Wiedzy samorządowej	17 %
4.	Hodowli ryb	15 %
5.	Inne	0 %

PRIORYTETY DO REALIZACJI W GMINIE

Najważniejsze zadania do zrealizowania w gminie		Procentowa ilość do odpowiedzi
1.	Poprawa dróg i chodników	35 %
2.	Zwiększenie zatrudnienia	19 %
3.	Budowa mieszkań	17 %
4.	Zwiększenie częstotliwości połączeń komunikacyjnych	13 %
5.	Wzbogacenie działalności kulturalnej	9 %
6.	Poszerzyć listę usług medycznych	7 %
7.	Pobudzić aktywność mieszkańców wobec własnej gminy	0 %
8.	Inne	0 %

PRACA SAMORZĄDU

Jak oceniasz pracę samorządu gminnego z mieszkańcami?	Procentowa ilość odpowiedzi
---	-----------------------------

1.	Nie mam zdania	38 %
2.	Brak kontaktu z samorządem gminnym	28 %
3.	Władze samorządowe są otwarte na dialogi	24 %
4.	W kwestiach spornych wspólne wypracowanie rozwiązań kompromisowych	4 %
5.	Wspólne wypracowanie celów	4 %
6.	Nie utrzymuję kontaktów	2 %

Zaprezentowane powyżej dane procentowe ustalają, że ankietowani ogólnie dobrze oceniają już posiadaną infrastrukturę wodno-ściekową oraz oświatową, która nadal jest w rozbudowie i w sumie są z niej dumni. Doceniają posiadany potencjał i walory przyrodnicze, proekologiczne, stanowiące atrakcyjność posiadanych terenów. Uwidaczniają nam również słabe punkty, które według ankietowanych stanowią chodniki i drogi wymagające bieżących remontów, bądź budowy.

Innym równie ważnym problemem na jaki zwracają uwagę ankietowani to komunikacja, która wymaga poprawy w zakresie jakości dróg jak również częstotliwości połączeń komunikacyjnych.

Według respondentów poziomem i jakością życia nie odbiegamy od innych gmin. Jednak ogólnie oceniają, że w większości żyje się ciężko i sytuacja ekonomiczna rodzin jest niezadawalająca.

Najpoważniejszymi problemami na jaki zwracają uwagę ankietowani w środowisku zamieszkania to bezrobocie i alkoholizm. Osoby posiadające te problemy są niedostatecznie aktywne w życiu społecznym i zawodowym. Ponadto brak wykształcenia jest poważną barierą w ich awansie społecznym i zawodowym. Ankietowani wskazują, że nadużywanie alkoholu występuje zdecydowanie wśród dorosłych, mają świadomość skutków wszystkich występujących uzależnień (alkoholizmu, niktynizmu, Internetu). Natomiast oceniając pracę samorządu można założyć, że skoro większość (66%) nie ma zdania lub kontaktu z samorządem gminnym, to oznacza że odpowiada im aktualny stan rzeczy lub nie są zainteresowani pracą samorządu. Pozostali

uważają (32%), że samorząd jest otwarty na dialogi, udaje się wypracować wyjścia kompromisowe w kwestiach spornych.

III. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

3.1. MISJA

ZAPOBIEGANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU NAJSŁABSZYCH GRUP SPOŁECZNYCH POPRZEC WYKORZYSTANIE ICH POTENCJAŁU I WZMOCNIENIE SŁABYCH STRON PRZY WSPÓŁDZIAŁE I WSPARCIU INSTYTUCJI I ORGANIZACJI DZIAŁAJĄCYCH W ŚRODOWISKU

3.2. ANALIZA SWOT

Analiza polega na ocenie mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń występujących w środowisku nas otaczającym. Jest niezbędna w planowaniu strategicznym, a także w rozwiązywaniu problemów społecznych. Dokonana ocena często uświadamia nam potrzebę zmian.

SŁABE STRONY	MOCNE STRONY
<ul style="list-style-type: none">- brak lokali mieszkalnych i mieszkań socjalnych,- brak ośrodka wsparcia dla osób niepełnosprawnych,- brak ośrodka kultury,- słaba baza noclegowa,- brak specjalistycznej opieki zdrowotnej,- emigracja osób w wieku produkcyjnym w celach zarobkowych,- dojazd do Powiatowego Urzędu Pracy,- brak ośrodków sportowo-rekreacyjnych- niedostateczna jakość infrastruktury drogowej,- brak dostępu do usług rehabilitacyjnych,- słabo rozwinięta komunikacja w obrębie gminy Szydłowo,- brak dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców (psychologa, radcy prawnego w zakresie prawa rodzinnego),- brak dostępu do specjalistycznych usług medycznych,	<ul style="list-style-type: none">- dobra baza oświatowa,- bliskość dużego miasta,- dobry dojazd do miasta,- niska stopa bezrobocia względem innych gmin,- korzystne walory przyrodnicze gminy,- potencjał ludzki,- naturalne rezerwaty przyrody,- atrakcyjny teren pod zabudowę budownictwa jednorodzinnego,- dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej,- funkcjonowanie czterech przedszkoli na terenie Gminy,- możliwość korzystania z różnych form aktywności zawodowej za pośrednictwem Urzędu Gminy,- rozwój infrastruktury wodociągowo -<ul style="list-style-type: none">- kanalizacyjnej,- poczucie bezpieczeństwa mieszkańców w swoim środowisku zamieszkania,

	<ul style="list-style-type: none"> - aktywność organizacji pozarządowych (np.: Związek Emerytów i Rencistów w Szydłowie), - dostęp do mediów, - indywidualne rolnictwie na wysokim poziomie. - dwa ośrodki zdrowia zapewniające podstawową opiekę zdrowotną, - punkt apteczny, bank - cztery kluby sportowe, - pięć ochotniczych straży pożarnych, posterunek policji,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój gminy oparty na własnym potencjale (np.:producentów rolnych, przedsiębiorczość w skali mikro), - rozwój turystyki i agroturystyki, - rozwój i rozbudowa komunikacji drogowej, - dalszy rozwój bazy oświatowej, - zmniejszenie bezrobocia, - wzrost zamożności społeczności gminnej, - rozwój budownictwa spółdzielczego i indywidualnego, - rozbudowa sieci komunikacyjnej na terenie gminy, - rozwój i promocja bazy noclegowej, - pozyskiwanie inwestorów, - pozyskiwanie środków finansowych poza budżetowych, - wdrażanie programów dot. aktywizacji osób bezrobotnych, - wzrost miejsc pracy wynikający z ożywienia gospodarczego, - kształcenie oraz szkolenie pracowników socjalnych, - tworzenie dla niepełnosprawnych i starszych usług opiekuńczo – rehabilitacyjnych, dostępu do specjalistycznych usług medycznych, - utworzenie warsztatów terapii zajęciowej dla niepełnosprawnych, - partycypacja osób starszych i niepełnosprawnych w kulturze i wypoczynku poprzez aktywne uczestnictwo w życiu społecznym gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> - zubożenie mieszkańców, - migracja młodego pokolenia, - rosnąca liczba beneficjentów pomocy społecznej, - izolacja osób starszych i niepełnosprawnych, - starzenie się społeczeństwa, - niż demograficzny, -zbytnia centralizacja środków finansowych, - niedostatek środków finansowych na infrastrukturę socjalną, - niedostateczny przyrost miejsc pracy w szczególności dla kobiet, - przekazywanie nowych zadań samorządom gminnym bez przekazania odpowiednich środków finansowych, - niestabilność prawa, - trudności w przeprowadzaniu zmian spowodowane biernością mieszkańców, - nadużywanie alkoholu wśród dorosłych.

3.3. CELE STRATEGICZNE

Celem strategii jest podjęcie działań zmierzających do inwestowania w kapitał ludzki poprzez poprawę sytuacji ekonomicznej, poprawę rynku zatrudnienia, dostosowując ludzi do potrzeb i wymogów rynku pracy, budowanie przedsiębiorczości. Cel strategii to również kompleksowa pomoc

osobom z problemami społecznymi polegająca na profilaktyce i wczesnym reagowaniu w razie niemożności samodzielnego ich pokonania.

Zebrana dotychczas wiedza pozwoliła nam na sformułowanie programu, który określi cele strategiczne i operacyjne:

1. REDUKOWANIE ZJAWISKA UBÓSTWA

2. WZMACNIANIE RODZIN

3. AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH

4. PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM

5. ZAPOBIEGANIE PRZEMOCY W RODZINIE

6. BUDOWANIE INFRASTRUKTURY SOCJALNEJ

7. TWORZENIE LOKALNEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ

8. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. CEL STRATEGICZNY: Redukowanie zjawiska ubóstwa

Ubóstwo jest często sumą wielu niekorzystnych składowych występujących w rodzinach lub poszczególnych osób. To wynik pozostawania bez pracy, braku odpowiednich kwalifikacji, pesymistycznego podejścia do własnych

możliwości, braku wiary we własne zdolności, wielodzietność lub/i samotne rodzicielstwo, brak oparcia bliskich.

Wielość lub pojedyncze występowanie czynników powoduje brak możliwości realizacji własnych potrzeb, często patologizacja życia rodzinnego przejawiająca się alkoholizmem, przemocą w rodzinie, przestępczością, osłabieniem więzi rodzinnej (np: separacja, rozwód, sieroctwo społeczne), spadek poziomu życia, zaniedbania w sprawach wychowawczo – opiekuńczych.

Należy pamiętać, że ten sposób życia dziedziczy młode pokolenie (tzw. dziedziczenie biedy), bowiem nie zna innych wzorców.

REDUKOWANIE ZJAWISKA UBÓSTWA		
Kierunki działań służące osiągnięciu celu	Realizatorzy	Okres realizacji
<ul style="list-style-type: none"> - finansowe wspieranie najuboższych (np.: zasiłki, świadczenia rodzinne, stypendia dla dzieci i młodzieży), - wsparcie rzeczowe (dożywianie dzieci w szkole, dystrybucja art. żywnościowych z Banku Żywności dla najuboższych, wyprawki szkolne dla uczniów), - wykorzystanie istniejących zasobów mieszkaniowych na lokale socjalne lub mieszkania chronione, - budowa lokali socjalnych, - tworzenie miejsc w placówkach dla bezdomnych, - tworzenie stabilnej polityki finansowej na rzecz rodzin, - tworzenie miejsc pracy, - tworzenie punktów konsultacyjno – doradczych z dostępem do psychologa, doradcy zawodowego, radcy prawnego, - wspieranie przedsiębiorczości, rozwoju agroturystyki, - propagowanie i tworzenie ekonomii społecznej w szczególności wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, - praca socjalna – udzielanie poradnictwa specjalistycznego w celu zapobiegania wpadaniu rodzin w system pomocy społecznej, - preferowanie wzorców i postaw obywatelskich poprzez kształtowanie świadomości obywatelskiej, - lokalne promocje działań prospołecznych (wolontariat, filantropia). 	<p>Państwo, Wójt Gminy Szydłowo, Bank Żywności w Pile, Caritas przy Kościele w Szydłowie, Starej Łubiance, Skrzatuszu, Powiatowy Urząd Pracy w Pile, MONAR-MARKOT w Pile, Szkoły gminne, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szydłowie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szydłowie.</p>	<p>W sposób ciągły</p>

2. CEL STRATEGICZNY: Wzmacnianie rodzin

W dobie przemian gospodarczo – społecznych i kulturowych, a co za tym idzie zmiana stylu życia, która wiąże się z organizacją pracy. Rodzina i gospodarstwo domowe ze wspólnoty produkcyjnej coraz częściej przekształca się we wspólnotę konsumpcyjną. Front pracy poza domem a nawet poza gminą lub krajem powoduje też zmianę trybu życia rodzinnego i utrudnia włączenie wszystkich członków rodziny w całość życia domowego, w obowiązki domowe.

Brak stabilności życia rodzinnego utrudnia wypracowanie wspólnych wartości, norm moralnych, kultywowanie wielu tradycji oraz zwyczajów. Cierpi na tym cała wspólnota rodzinna. Wzajemne relacje między członkami rodziny mogą się osłabiać, a z czasem bywają tak zaburzone, że nie jest możliwa ich odbudowa. Dlatego zadaniem nas wszystkich jest jej wspieranie, a w szczególności rodzin w trudnym położeniu oraz wczesne reagowanie na problemy.

WZMACNIANIE RODZIN		
Kierunki działań służące osiągnięciu celu	Realizatorzy	Okres realizacji
<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie rodzin w ponoszeniu kosztów utrzymania i wychowywania dzieci, pomoc materialna adresowana do rodzin o najniższych dochodach, tak aby zapobiec umieszczeniu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych z powodów ekonomicznych, - tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi młodego pokolenia w rodzinie i środowisku prorodzinnym, - rozwój poradnictwa rodzinnego pedagogiczno-psychologicznego, - wspieranie rodzin zastępczych, - wspieranie rodzin biologicznych w środowisku oraz pomoc rodzinom w przezwyciężaniu trudności materialnych, emocjonalnych i wychowawczych, których nie są w stanie same pokonać, - tworzenie alternatywnych form opieki nad małymi dziećmi podczas aktywności zawodowej rodziców, - rozwój świetlic dla dzieci i młodzieży jako pozalekcyjna placówka dziennego wsparcia dla dzieci oraz wartościowego spędzania wolnego czasu od nauki szkolnej, - otoczenie szczególną troską rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, pomoc dzieciom i młodzieży podejmującej i kontynuującej naukę, - tworzenie funduszu stypendialnego dla uczniów wybitnie zdolnych, - pomoc rodzinom wielodzietnym, niepełnym w przezwyciężaniu trudności materialnych i problemów, - tworzenie programów interdyscyplinarnych promujących współpracę instytucji co najmniej lokalnych (Szkoły, Zakłady 	<p>Państwo, Wójt Gminy Szydłowo, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile, Szkoły gminne, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szydłowie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kuratorzy zawodowi i społeczni.</p>	<p>W sposób ciągły</p>

3. CEL STRATEGICZNY: Aktywizacja osób bezrobotnych

Na podstawie wieloletnich doświadczeń pomocy społecznej wiadomo, że osobom lub rodzinom pomagać poprzez wypłacanie świadczeń pieniężnych nie jest wystarczającą formą ani skutecznym sposobem poprawy ich losu. Tworzenie warunków, które wykorzystają właściwości psychofizyczne bezrobotnego poprzez jego przeszkolenie lub przekwalifikowanie i aktywizację zawodową.

AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH		
Kierunki działań służące osiągnięciu celu	Realizatorzy	Okres realizacji
<ul style="list-style-type: none"> - organizacja kursów, szkoleń zawodowych, - tworzenie lokalnych form zatrudnienia, - kontynuacja prowadzonych prac interwencyjnych, społecznie użytecznych jako instrument w zatrudnianiu socjalnym, - zawieranie kontraktów socjalnych z bezrobotnymi pomocy społecznej, - współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Pile w celu podejmowania wspólnych działań zmierzających do aktywizacji bezrobotnych, - uruchomienie punktu poradnictwa zawodowego, - realizacja projektów unijnych na rzecz bezrobotnych, wyzwalanie w nich potencjału i zdolności w celu odzyskania wiary we własne możliwości, szkolenie i zapewnienie bazy terapeutycznej, - promowanie medialne pozytywnych wzorców osób, które poradziły sobie z problemem bezrobocia, - wspieranie przedsiębiorczości osób bezrobotnych i nie tylko, - podnoszenie kwalifikacji zawodowych, - współpraca interdyscyplinarna na rzecz bezrobotnego, - promowanie i wspieranie ekonomii społecznej. 	Powiatowy Urząd Pracy w Pile, Urząd Gminy Szydłowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szydłowie, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu.	W sposób ciągły

4. CEL STRATEGICZNY: Przeciwdziałanie uzależnieniom

Wspólnym zadaniem samorządów gminnych oraz ośrodków pomocy społecznej jest monitorowanie osób lub rodzin borykających się z problemem uzależnień, w szczególności dotyczy to problemu alkoholowego i narkomanii. Działania winny się opierać na oferowaniu pomocy terapeutycznej oraz wsparciu rodzin dotkniętych uzależnieniami.

Przeciwdziałanie uzależnieniom

Kierunki działań służące osiągnięciu celu	Realizatorzy	Okres realizacji
<p>A k o h o l i z m</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, - udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, - prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży, - ustalania szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrolę przestrzegania zasad obrotu tymi napojami, - wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, <p>N a r k o m a n i a</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem, -udzielenie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, - prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo -rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo –wychowawczych i socjoterapeutycznych, - wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii, - pomoc społeczną osobom uzależnionym dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego. <p>Działania interdyscyplinarne przy udziale wszystkich instytucji lokalnych i ponadlokalnych na rzecz zagrożonych uzależnieniami.</p> <ul style="list-style-type: none"> - niwelowanie patologii uzależnień przez instytucje powołane w środowisku lokalnym, - tworzenie grup wsparcia, - wspieranie jednostki w okresie abstynencji i leczenia, - wspieranie rodziny z osobą/osobami uzależnionymi, - podnoszenie świadomości i wiedzy grup zawodowych zajmujących się tą problematyką (m.in. pedagodzy szkolni, nauczyciele, funkcjonariusze policji, pracownicy socjalni, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiciele organizacji pozarządowych), - organizowanie spotkań edukacyjno-informacyjnych dla rodziców, dzieci i młodzieży, - umożliwienie dostępu do telefonu zaufania w zakresie uzależnień oraz rozpowszechnianie ulotek informacyjno-edukacyjnych . 	<p>Wójt Gminy Szydłowo,</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szydłowie,</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szydłowie,</p> <p>Klub AA w Starej Łubiance,</p> <p>MONAR-MARKOT w Pile,</p> <p>Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Szydłowie i Starej Łubiance,</p> <p>Szkoły gminne,</p> <p>Pilski Ośrodek Uzależnień,</p> <p>Posterunek Policji w Szydłowie,</p> <p>Kuratorzy zawodowi i społeczni</p> <p style="text-align: center;">j.w.</p> <p>Poradnia Zdrowia Psychicznego w Pile.</p>	<p>W sposób ciągły</p>

5. CEL STRATEGICZNY: Zapobieganie przemocy w rodzinie

Przejawem patologii społecznej jest przemoc fizyczna wobec członków rodziny. Doświadczają ją również dzieci zarówno w swoim środowisku jak i w szkole. Dlatego sposobem na zwalczanie negatywnych zjawisk społecznych jest profilaktyka, wczesne reagowanie, podejmowanie wysiłków eliminujących niewłaściwe zachowania.

ZAPOBIEGANIE PRZEMOCY W RODZINIE		
Kierunki działań służące osiągnięciu celu	Realizatorzy	Okres realizacji
<ul style="list-style-type: none">- tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,- opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,- tworzenie ośrodków wsparcia,- oddzielanie ofiar od sprawców przemocy i kierowanie ich do ośrodka interwencji kryzysowej,- kierowanie na terapię sprawców przemocy,- monitoring w szkołach w celu zapobieżenia przemocy wśród dzieci i młodzieży,- wypracowanie modelu działań zwiększających dostęp do obiektów sportowo – rekreacyjnych w czasie wolnym od zajęć.	<p>Wójt Gminy Szydłowo, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Pile, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szydłowie, Posterunek Policji w Szydłowie, Szkoły gminne.</p>	<p>W sposób ciągły</p>

6. CEL STRATEGICZNY: Budowanie infrastruktury socjalnej.

Troską Gminy jest dążenie do integracji społecznej i utrzymanie równowagi między grupami je tworzącymi. W miarę wzrostu gospodarczego zadaniem każdego samorządu jest m.in. realizacja praw socjalnych (osłona socjalna) dotycząca najsłabszych ogniw środowiska lokalnego realizując założenia bezpieczeństwa społecznego swoich obywateli. Tworzenie infrastruktury socjalnej ma za zadanie niwelować różnice funkcjonalne, bytowe jednocześnie udostępnić zaplecze występujące raczej w aglomeracjach miejskich.

BUDOWANIE INFRASTRUKTURY SOCJALNEJ

Kierunki działań służące osiągnięciu celu	Realizatorzy	Okres realizacji
<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie zasobu mieszkań chronionych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ze względu na niesamodzielność ekonomiczną, - tworzenie ośrodków wsparcia dla uzależnionych, - punktów konsultacyjno-wspierających z dostępem do profesjonalnej kadry (psycholog, pedagog, radca prawny, ewentualnie doradca zawodowy), - utworzenie warsztatów terapii zajęciowej dla niepełnosprawnych, - modernizacja istniejących placówek oświatowych dla potrzeb sportowych i rekreacyjnych mieszkańców, - dostęp do zaplecza rehabilitacyjnego szczególnie dla osób niepełnosprawnych, - tworzenie partnerstwa z organizacjami pozarządowymi dla realizacji wspólnych zadań i projektów. 	<p>Wójt Gminy Szydłowo, Starostwo w Pile,</p> <p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile,</p> <p>GOPS w Szydłowie, CARITAS Piła.</p>	do 2016 r.

7. CEL STRATEGICZNY: Tworzenie lokalnej polityki społecznej

Tworzenie aktywnej polityki społecznej polegać ma na budowaniu jednolitego systemu prowadzącego do ułatwienia wszystkim mieszkańcom gminy równego dostępu do praw społecznych godziwych warunków życia i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

TWORZENIE LOKALNEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ

Kierunki działań służące osiągnięciu celu	Realizatorzy	Okres realizacji
<ul style="list-style-type: none"> - aktywizacja, edukacja beneficjentów pomocy społecznej, szczególnie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, - niwelowanie barier architektonicznych, psychologicznych. <p>Równy dostęp niepełnosprawnych w życiu społeczno-gospodarczym,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie kontraktu socjalnego w pomocy społecznej, który to wzmacnia aktywność zawodową i edukacyjną klientów pomocy społecznej, 	<p>Wójt Gminy Szydłowo, GOPS w Szydłowie.</p>	W sposób ciągły

- podnoszenie poziomu wiedzy, kształcenia ustawicznego pracowników socjalnych czyli profesjonalizacja zawodu.

8. CEL STRATEGICZNY: Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych

WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH		
Kierunki działań zmierzające do osiągnięcia celu	Realizatorzy	Okres realizacji
<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie budownictwa bez barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych oraz tworzenie zasobu mieszkań chronionych dla osób o innych typach niepełnosprawności niż ruchowa, - zapewnienie wsparcia psychologicznego dla osób niepełnosprawnych, które zamierzają być aktywne zawodowo i muszą się przystosować do nowej sytuacji, poradnictwo w zakresie pielęgnacji i opieki nad osobami niepełnosprawnymi dla niepełnosprawnych i ich opiekunów, - tworzenie warunków do zwiększenia aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, - tworzenie dostępu do usług rehabilitacyjnych dla niepełnosprawnych i/lub starszych osób, - propagowanie społecznej akceptacji i integracji osób niepełnosprawnych, starszych w miejscu zamieszkania, - tworzenie w szkołach gminnych klas integracyjnych, w których będą kształcić się dzieci niepełnosprawne, - zapewnienie usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych/starszych, - organizowanie pomocy (wolontariat, grupy pomocowe, sąsiedzkie) osobom mającym trudności w samodzielnym funkcjonowaniu , - rozwój pomocy w okresowym wyręczeniu opiekunów rodzinnych, - promowanie wartości uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym. 	<p>Wójt Gminy Szydłowo, GOPS Szydłowo, PCPR, Starostwo, WTZ.</p>	<p>w sposób ciągły</p>

3.4. WNIOSKI I UWAGI KOŃCOWE

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szydłowo pozwoliło na sformułowanie priorytetów, które będą stopniowo wdrażane i realizowane.

Realizacja zamierzonych celów uniemożliwi wykluczenie społeczne osób lub grup zagrożonych, a w przyszłości wyeliminowanie zagrożenia, co pozwoli na kierowanie środków finansowych Gminy na jej rozwój i modernizację lub rozbudowę, a nie pomoc społeczną.

Warunkiem powodzenia realizacji strategii jest zaangażowanie całej społeczności przy wsparciu lokalnych instytucji pożytku publicznego, władz

gminnych, powiatowych i wojewódzkich, a w szczególności przy umiejętnym wykorzystaniu gwarantowanych środków z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Materiały wykorzystane w opracowaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Szydłowo

1. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 7 stycznia 2005r. Dz. U z 2005r. Nr 23 poz. 186 z późn.zm.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii Dz. U Nr 179, poz. 1485 z późn.zm.
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. Dz. U Nr 180, poz. 1493 z późn.zm.
4. „Ustawa o pomocy społecznej. Komentarz” – I. Sierpowska wydanie z 2007r.
5. „Rodzina w zmieniającym się społeczeństwie” – pod redakcją P. Kryczki wyd. Lublin 1997r.
6. Dane statystyczne z Posterunku Policji w Szydłowie.
7. Dane sprawozdawcze z Powiatowego Urzędu Pracy w Pile.
8. Dane sprawozdawcze GOPS w Szydłowie.
9. Biuletyny Gminy Szydłowo.
10. Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013 – dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 13 września 2005r.
11. Strategia Rozwoju Gminy Szydłowo 2007 -2019,
12. Strategia Rozwoju Gminy Szydłowo 2009 – 2021,
13. Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Gminy Szydłowo.
14. Urząd Statystyczny w Pile – informacja na temat zatrudnienia w Gminie Szydłowo.

WYKAZ TABEL

Tabela nr 1 Liczba mieszkańców w sołectwach Gminy Szydłowo na dzień 31.12.2008 r.	str.5
Tabela nr 2 Ludność Gminy Szydłowo w okresie 2004 – 2008 z podziałem na płeć oraz wiek.	str.6
Tabela nr 3 Gospodarstwa rolne wg wielkości (stan na XI. 2009 r.)	str.8
Tabela nr 4 Liczbowy wykaz osób zatrudnionych.....	str.8
Tabela nr 5 Świadczenia pieniężne wydatkowane na zasiłki stałe w latach 2004 – 2008.....	str.13
Tabela nr 6 Zasiłki okresowe wypłacane w latach 2004 – 2008.....	str. 13
Tabela nr 7 Dożywianie dzieci w szkołach 2004 – 2008.....	str.14
Tabela nr 8 Wypłacone zasiłki celowe w latach 2004 – 2008.....	str.14
Tabela nr 9 Składki zdrowotne w latach 2004 – 2008.....	str.15
Tabela nr 10 Domy Pomocy Społecznej – poniesione opłaty w latach 2006 – 2008.....	str.15
Tabela nr 11 Wysokość udzielonych świadczeń w okresie 2004 – 2008.....	str.16
Tabela nr 12 Najczęstsze przyczyny udzielania pomocy w Gminie Szydłowo w okresie 2004 – 2008.....	str.17
Tabela nr 13 Struktura rodzin korzystających z pomocy w okresie 2004 – 2008.....	str.19
Tabela nr 14 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2004 – 2008.....	str.22
Tabela nr 15 Wykaz bezrobotnych z prawem do zasiłku (wg podanych danych przez z PUP w Pile).....	str.23
Tabela nr 16 Liczba osób bezdomnych w latach 2004 – 2008 z podziałem na płeć i wiek (wg danych PUP w Pile)	str.25
Tabela nr 17 Wykształcenie wśród bezrobotnych z podziałem na płeć w latach	

2004 – 2008	str.27
Tabela nr 18 Liczba osób bezdomnych korzystających z pomocy społecznej w latach 2004-2008.....	str.29
Tabela nr 19 Zasiłki celowe wydatkowane na schronienie dla bezdomnych w latach 2004-2008 na terenie Gminy Szydłowo	str.29
Tabela nr 20 Liczbowy wykaz osób podejmujących leczenie uzależnienia alkoholowego	str.31
Tabela nr 21 Przemoc domowa na terenie Gminy Szydłowo w latach 2004 – 2008	str.32
Tabela nr 22 Liczbowy wykaz osób niepełnosprawnych w okresie 2004 – 2008	str.34

SPIS WYKRESÓW

- WYKRES nr 1. Ludność Gminy Szydłowo w okresie 2004 – 2008 z podziałem na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny, poprodukcyjny str. 7
- WYKRES nr 2. Najczęstsze przyczyny udzielania pomocy w Gminie Szydłowo w 2004 – 2008r.str. 18
- WYKRES nr 3. Wykaz bezrobotnych z prawem i bez prawa do zasiłku w latach 2004 – 2008r. str. 24
- WYKRES nr 4. Liczbowy wykaz bezrobotnych w latach 2004 – 2008 z podziałem na płeć i wiek str.26